

ZKOUŠKA

KUTILSKÝCH ZNALOSTÍ

2. stupeň

Základní práce se sekyrou

Cílem této práce je naučit se základy správného sekání a znalost sekery.

Pro uznání této zkoušky je nutné:

- Popsat sekeru
- Dokázat vysvětlit správný způsob používání při sekání
- Druhy seker
- Použít sekery v praxi

Popis sekery

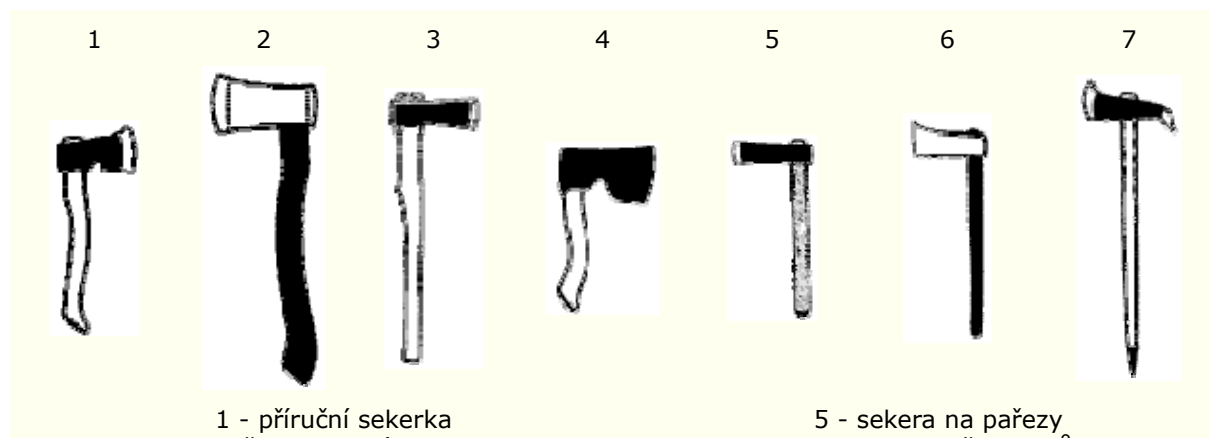

Dříví sekáme na špalku, nikdy ne na zemi. Na ostří sekery, která sjede do hlíny, písku nebo na kámen, vznikne zub.

Při každé práci s delší sekerou se pevně rozkročíme a chráníme si nohy. Když osekáváme větve z ležícího kmene, stojíme za ním, ne u kořene větve, protože sekera často sjede.

Hladce se pracuje po kmeni podle jeho let, hůř napříč, to si pomáháme klínováním (vyštipování klínů). Nezatínáme sekeru kolmo k délce kmene, to je marná námaha. Pomocí šikmých záseků střídaných shora i zdola vyštipujeme klíny.

Druhy seker:

Základní práce s lakem

Pro uznání této zkoušky je nutné:

Popsat jak správně lakovat

Čím se liší vnitřní a vnější lak nadřevo

Jak štětce používat na lakování

Jak s laky pracovat

Dřevo musí být na natírání připraveno hladké a obroušené jemným brusným papírem. Zároveň musí být povrch dřeva zbaven prachu, mastnoty a nečistot. Poslední přebroušení plochy nebo výrobku je nutné provádět vždy po směru let.

Aplikaci nátěru usnadní i přetření povrchu dřeva vlhkým hadříkem těsně před natíráním. Práci s lakem výrazně usnadní volba vhodného štětce.

Druhy laků na dřevo

Bezbarvý lak na dřevo je **lesklý, polomatný nebo matný**.

Lak na dřevo – vnitřní

Při nátěru dřeva uvnitř domu nebo bytu jsou vhodné především vodou ředitelné laky, které se snadno roztírají a jsou bez zápachu. Vnitřní laky na dřevo mají zpravidla tenčí vrstvu a neobsahují složky, které dřevo chrání proti UV záření.

Laky na dřevo – vnější

Laky na dřevo v exteriéru musí být mnohem odolnější než laky pro interiérové použití. Vyznačují se mj. vyšší tvrdostí.

Jak štětce používat na lakování

Na syntetické laky s obsahem ředidla se používají štětce s přírodními štětinami. Štětce s umělými štětinami jsou určeny pro nátěry vodou ředitelnými laky. Umělé štětiny jsou oproti přírodním štětinám odolnější proti odírání a nebobtnají. Je pro ně typické, že jsou na špičkách velmi jemně rozřízlé. Tím se zvyšuje schopnost štětce pojmout barvu. Pro nátěry

větších ploch je možné použít rovněž váleček či stříkací pistoli

Požíz:

Pro uznání této zkoušky je nutné:

Otázky na požíz:

- co je to požíz
- popis požízu
- co se dnes vyrábí požízem (kdo požíz hlavně používá)

Požíz je jednoduchý dvouruční nůž k ručnímu zpracování **dřeva**. Má dvě dřevěné rukojeti ohnuté směrem k truhláři, rukojeti jsou příčně spojeny **ocelovým** nožem, což je většinou ocelový plocháč profilu 4 × 30 mm ostřím ke spodní straně. Opracovávané **dřevo** je upnuté nejčastěji do **ponku** a směřuje kolmo na truhláře.

Ten uchopí požíz za rukojeti, přiloží ostří nože na dřevo a táhne směrem k sobě. Přitom odřezává ze dřeva třísku a tím dřevo opracovává.

Požíz je dodnes potřebný nástroj **truhlářů**, **tesařů**, **bednářů** (výroba dřevěných sudů), **kolářů** (ruční výroba dřevěných kol k vozům, dnes replik), výrobců **šindelů** (šindelářů).

Postavení krmítka:

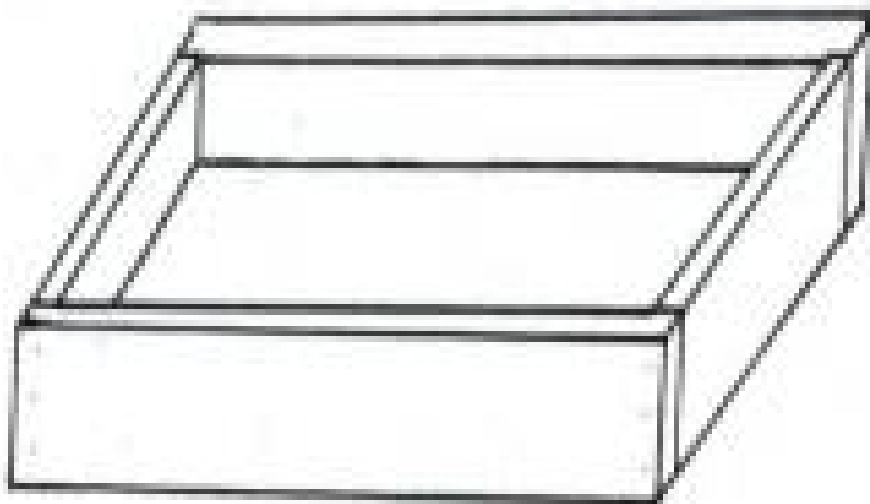
Napsat si vlastní postup při stavbě krmítka

Co je potřeba:

Nejprve si nařežeme 2 cm silné prkénko na jednotlivé díly podle návodu. Dno našeho krmítka pro ptáky má čtvercový tvar a rozměry 18 na 18 centimetrů. Čtyři boční stěny, které v dalším kroku přitlučeme ke dnu, mají 18 cm délku a budou vysoké 4 cm.

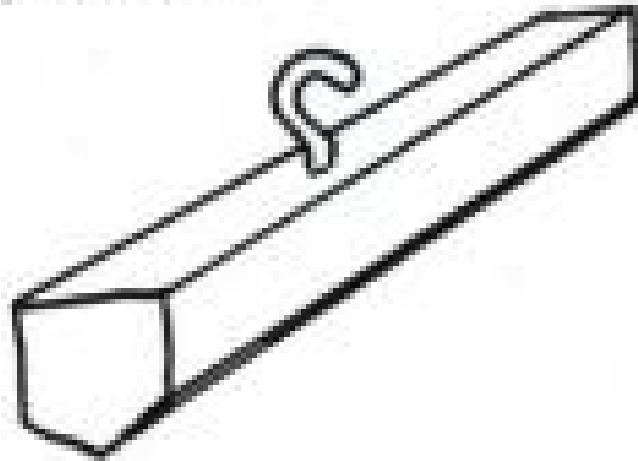
1

1. Přitlučte boční destičky ke dnu

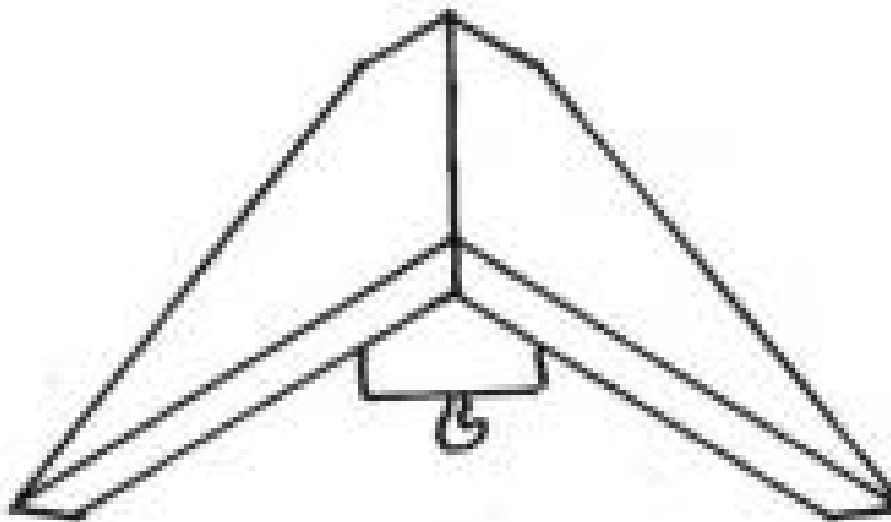
Výrobu krmítka pro ptáky začneme základy. Prvním komponentem, který si vyrobíme, bude dno a boční stěny. Ke dnu přitlučeme všechny čtyři stěny podél každé hrany. Zvolili jsme 2cm tloušťku prkénka, abychom mohli díly přitlouct snadno hřebíky. Tenčí by nám mohlo činit potíže.

2. Do hranolu navrtejte spodní závěsný háček

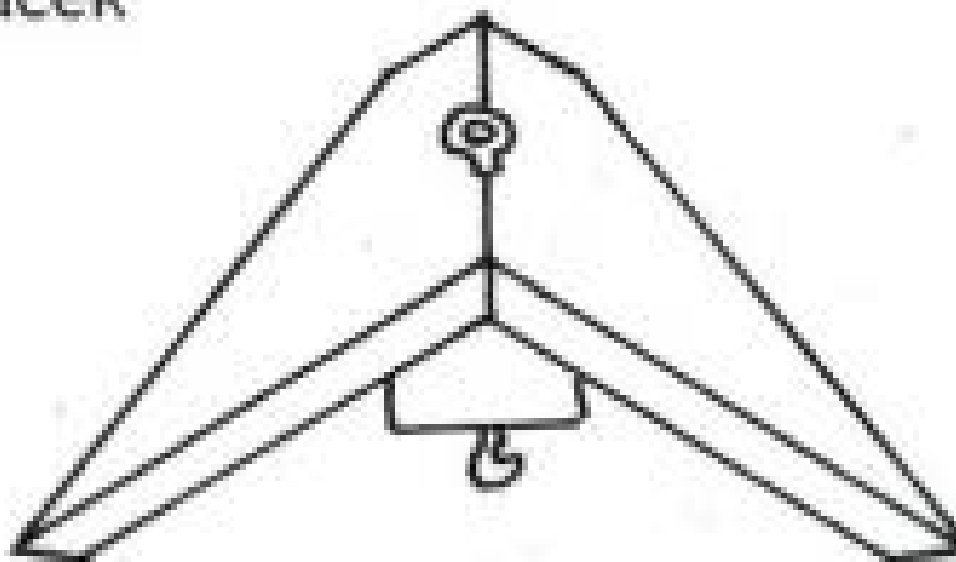
Dalším komponentem bude hranolek a závěsný háček. Pokud má závěsný háček špičku a spirálu, stačí tlakem ruky zatlačit na dřevo a otáčet háčkem pohyby doprava. Háček se nám pěkně navrtá do hranolku, na háček pak můžeme později věšet potravu pro ptáky.

3. K hranolu přitlučte stěny stříšky

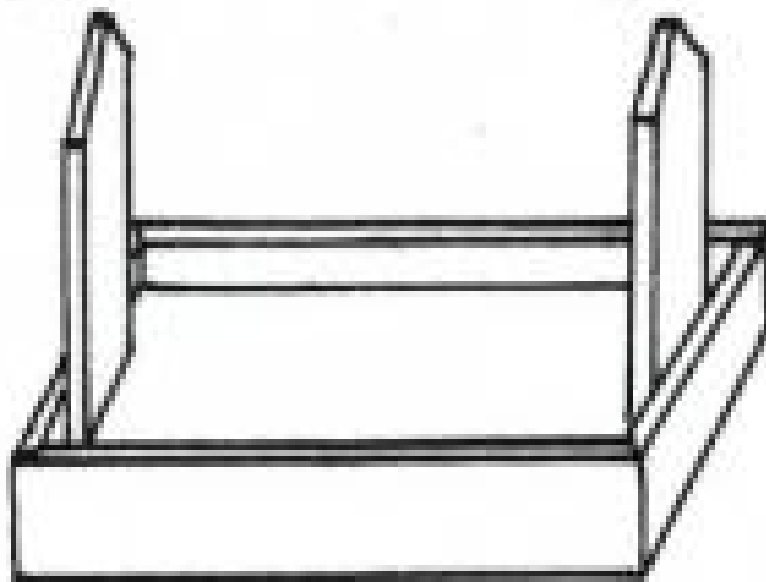
K hranolku s háčkem nyní přitlučeme stěny stříšky. Střecha krmítka pro ptáky bude mít délku 26 cm, ptačí krmení tak lépe uchováme před vnějšími vlivy, jako je například vítr nebo mokrá sněh, ocení to jistě i ptáčci, kteří budou více v suchu.

4. Do stříšky navrtejte závěsný háček

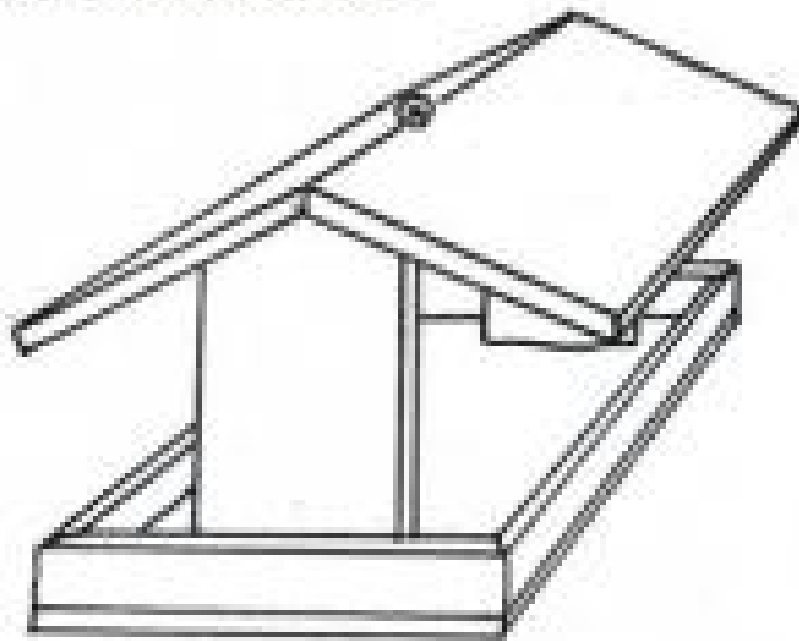
Uprostřed stříšky navrtáme očko pro pověšení krmítka pro ptáky v přírodě. Můžeme použít i dvě očka pro lepší stabilitu, záleží na vás. Vyrobené krmítko budeme umisťovat do volného prostřanství a klidném a přehledném místě, minimálně 1,5 m nad zemí a alespoň 2 m od nejbližšího stromu. Na strom budeme krmítko zavěšovat pomocí drátu.

5. Ke dnu a bočním destičkám přitlučte boční stěny

Blížíme se konečně k vyvrcholení naší práce. Ke dnu zevnitř natlučeme boční stěny ptačího krmítka. Dbáme na to, aby nám nikde netrčely konce hřebíků ze dřeva, ptáci by se mohli o hřebíky poranit.

6. K bočním stěnám připevněte stříšku s hranolem

A nakonec k bočním stěnám připevníme stříšku. Ručně vyráběné jednoduché krmítko pro ptáky máme hotové. Teď už jen promyslet vhodné umístění a správný výběr potravy pro ptáky.